

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Religiewetenschappen (tot 1 september 2014: wo-bachelor Wereldgodsdiensten) van de Universiteit Leiden

	Gegevens	
datum	30 juni 2014	Naam instelling : Universiteit Leiden
onderwerp	Definitief besluit accreditatie wo-bachelor Religiewetenschappen van de Universiteit Leiden (002676)	Naam opleiding : wo-bachelor Religiewetenschappen (tot 1 september 2014 wo-bachelor Wereldgodsdiensten) (180 ECTS)
uw kenmerk		Datum aanvraag : 23 december 2013
ons kenmerk		Varianten opleiding : voltijd, deeltijd
NVAO/201412148/ND		Locatie opleiding : Leiden
bijlagen		Datum goedkeuren panel : 12 februari 2013
3		Datum locatiebezoeken : 25, 26 en 27 maart 2013
		Datum visitatierapport : 14 oktober 2013
		Instellingstoets kwaliteitszorg : ja, positief besluit van 2 juli 2013

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie). Ten tijde van de visitatie had de opleiding nog de naam Wereldgodsdiensten. Deze naam wordt hieronder gehanteerd.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Wereldgodsdiensten beoogt studenten op te leiden die in staat zijn een masteropleiding op het terrein van religie aan te vatten en met succes functies uit te oefenen waarvoor academische kennis en vaardigheden op bachelorniveau vereist zijn. Diverse deeldisciplines van de godsdienstwetenschap en verschillende religieuze tradities komen aan bod. Studenten kiezen voor deze opleiding en voor Leiden omdat ze het fenomeen religie interessant vinden, omdat ze aangetrokken worden door het zeer brede

Pagina 2 van 7 aanbod aan vakken en omwille van de verschillende invalshoeken waarmee de opleiding naar religie kijkt, zoals vanuit geschiedenis, sociologie, antropologie en filosofie.

De commissie stelt vast dat de beoogde eindkwalificaties aan de maat zijn. De eindtermen sluiten aan bij het domeinspecifieke referentiekader van het DGO. Ze zijn geformuleerd op bachelorniveau en vertonen een solide academische oriëntatie. Het valt de commissie op dat de meeste eindkwalificaties in brede termen worden gesteld, terwijl studenten al vanaf het tweede jaar specialiseren. Bovendien veronderstellen de eindkwalificaties een verplichte keuze tussen historisch-literair of sociaalwetenschappelijk onderzoek, terwijl de opleiding van plan is vanaf september 2013 de prioriteit te leggen bij de sociaalwetenschappelijk bestudering van religie. Het totaaloordeel van de commissie over inhoud, niveau en oriëntatie van de beoogde eindkwalificaties is positief.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

In de bacheloropleiding Wereldgodsdiensten wordt religie vanuit verschillende disciplines bestudeerd. Het programma bestaat uit een breed gamma aan inleidende vakken in het eerste jaar, waarna studenten in jaar twee en drie specialiseren in één religie en binnen deze afstudeerrichting opteren voor een sociaalwetenschappelijke of historisch-literaire benadering van hun specialisatie. Tijdens het bezoek heeft de commissie steekproefsgewijs de beschikbare informatie over twaalf vakken bestudeerd en geconcludeerd dat de inhoudelijke kwaliteit verschilt per vak maar dat de kwaliteit voldoende hoog is en aansluit bij de gestelde opleidingsdoelen. Vanaf september 2013 wordt de opleiding verder gestroomlijnd en komt de nadruk te liggen op de sociaalwetenschappelijke dimensie van de specialisatie.

De commissie heeft tijdens het bezoek vastgesteld dat de samenhang binnen het programma niet optimaal is. De afstudeerrichtingen en de methodische varianten in het huidige programma geven de indruk dat studenten na een gemeenschappelijk eerste jaar individuele vakkenpakketten volgen waarbij ze grotendeels zelf voor de integratie en de samenhang van het materiaal instaan. De opleiding heeft in de kritische reflectie aangegeven dat de samenhang inderdaad een verbeterpunt is en dat dit de nodige aandacht heeft gekregen en nog steeds krijgt bij de ontwikkeling van het vernieuwde curriculum dat vanaf september 2013 van start gaat. De commissie is tevreden met deze aanpak. Tijdens de gesprekken heeft de commissie een duidelijk beeld gekregen van de stapsgewijze toename van het niveau: van kennisverwerving via inhoudelijke verdieping naar specialisatie. Studenten en docenten hebben de commissie er bovendien op gewezen dat informatie uit het ene vak gebruikt wordt als achtergrondkennis voor andere vakken.

De wetenschappelijke oriëntatie, de afstemming op de arbeidsmarkt en de onderwijsleeromgeving zijn in de bacheloropleiding Wereldgodsdiensten op gelijkaardige manier vormgegeven als bij de andere gevisiteerde opleidingen aan het Instituut voor Godsdienstwetenschappen. Studenten volgen gemiddeld 12 uur per week college. De weinige studenten die tot nu toe de historisch-literaire methodevariant kiezen, werken een naar verhouding zwaarder programma af. De commissie vindt dit onzorgvuldig, maar gaat ervan uit dat deze situatie automatisch verdwijnt in het vernieuwde curriculum. Met een gemiddelde studielast van circa 25 uur per week is er volgens de commissie ruimte voor meer contacturen en een actievere bijdrage van studenten. De opleiding dient volgens de commissie blijvend aandacht te besteden aan studielast, samenhang en aan meer generieke verbeterpunten op het vlak van didactische onderbouwing en kwaliteitszorg. Naar het oordeel van de commissie zou de opleidingscommissie hierbij een actieve rol moeten

Pagina 3 van 7 innemen. Niettemin heeft de commissie een positieve indruk over de manier waarop bachelorstudenten in staat worden gesteld de eindkwalificaties te realiseren.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het toetsbeleid wordt aangestuurd vanuit de faculteit. Het gesprek met de examencommissie geeft vertrouwen dat het facultaire toetsbeleid en de gerealiseerde eindkwalificaties adequaat worden opgevolgd binnen de opleiding. De commissie heeft het toetsmateriaal beoordeeld bij de vakkenselectie voor de bacheloropleiding Wereldgodsdiensten: de toetsen zijn over het algemeen van goede kwaliteit, maar de feedback op de toetsproducten verschilt per docent. Volgens de commissie zou de opleiding er goed aan doen om beleid te maken rond feedback en dit beleid ook op te volgen. Een zelfde aanpak dringt zich volgens de commissie op wat betreft scriptiebegeleiding: studenten zijn weliswaar tevreden over de begeleiding, maar doen er vaak (veel) langer over om het bacheloreindwerkstuk te maken dan voorzien. De werkstukken zelf zijn van goede kwaliteit: de commissie heeft steekproefsgewijs 15 eindwerken beoordeeld. Alle eindwerken waren aan de maat en enkele bachelorstudenten zijn erin geslaagd om een bijzonder sterk onderzoeksproduct af te leveren.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder om:

- meer samenhang in het programma aan te brengen;
- het programma te intensiveren door het aantal contacturen te verhogen;
- middels een onderwijskundige visie meer sturing te geven aan docenten.

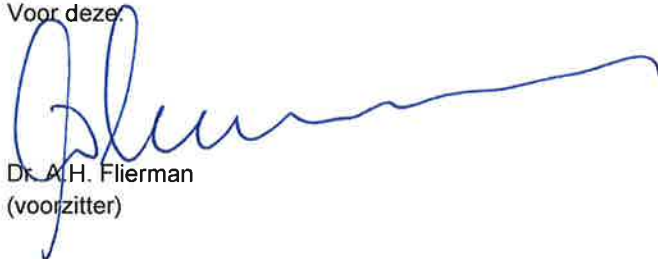
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit Leiden te Leiden in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 6 mei 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 23 mei 2014 heeft mevrouw M. Visch namens de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot aanvulling van bijlage 2 in het definitieve besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Religiewetenschappen (tot 1 september 2014: wo-bachelor Wereldgodsdiensten) (180 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Leiden) van de Universiteit Leiden te Leiden. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Flierman', written over the text 'Voor deze.'

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Tabel 1: uitval na 1, 2 en 3 jaar

Cohortomvang	3	7	11	7	13	9	7	9	15	8	11
Cohort	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval	33%	29%	27%	43%	31%	22%		11%	27%	38%	27%
Uitval na 2jr	33%	29%	45%	43%	46%	22%	14%	22%	27%	38%	
Uitval na 3jr	67%	29%	45%	57%	46%	33%	14%	22%	33%		

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom)

Cohortomvang herinschr.	2	5	8	4	9	7	7	8	11
Cohort	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rendement na 3 jaar			13%				14%	63%	36%
Rendement na 4 jaar		40%	25%	25%	33%	57%	29%	75%	
Rendement na 5 jaar		40%	25%	75%	56%	71%	43%		
Rendement na 6 jaar	50%	60%	50%	75%	78%	71%			
Rendement na 6(+) jaar	50%	60%	75%	75%	78%				

Tabel 3: Rendement (totale instroom)

Cohortomvang herinschr.	5	8	12	6	12	13	9	10	13
Cohort	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rendement na 3 jaar	0%		8%			15%	11%	50%	31%
Rendement na 4 jaar	0%	50%	25%	33%	42%	46%	44%	60%	
Rendement na 5 jaar	20%	63%	25%	67%	58%	69%	56%		
Rendement na 6 jaar	40%	75%	42%	67%	75%	69%			
Rendement na 6(+) jaar	40%	75%	67%	67%	75%				

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD	BKO
Percentage	100%	84,2%	15,8%

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	10:1
-------	------

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2	3
Contacturen	12	12	12

- Prof. dr. Dirk Hutsebaut (voorzitter), emeritus hoogleraar Godsdienstpsychologie aan de KU Leuven, België;
- Prof. dr. Peter Nissen, hoogleraar Spiritualiteitsstudies aan de Radboud Universiteit;
- Prof. dr. Eibert Tigchelaar, hoogleraar Bijbelwetenschappen aan de KU Leuven, België;
- Dr. Sipco Vellenga, Godsdienstsocioloog aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. Stefan Wild, emeritus hoogleraar Islamitische studies en Semitische talen aan de Universiteit van Bonn, Duitsland;
- Prof. dr. Henk Witte, bijzonder hoogleraar Ignatiaanse spiritualiteit aan Tilburg University;
- Ezra Delahaye (studentlid), research master student Theology and Religious Studies aan Tilburg University.

Het panel werd ondersteund door Mark Delmartino, MA, secretaris (gecertificeerd).